

TREFWOORDEN

Kansen zien
Schoolvisie
Onderzoekende
houding
Inspiratie
Ervaringen
Beweging

SLEUTELS

Eigenaarschap
Eigenwaarde
Assessment
Eigenheid
Integratie
Samenwerking

BRON

www.devlienier.be

INLEIDING

De VBS De Vliegenier is een basisschool waar de ontwikkeling van alle kinderen centraal staat.

In deze eerste inspiratiesessie bracht Mevr. Christine Deschaumes een beeld van hoe STEM een plaats kreeg en kent binnen het schoolproject. Aan de hand van een bezoek in de school en een interactieve presentatie kregen we een beeld van hoe de school vanuit haar eigenheid bouwt aan goed onderwijs, waarbij STEM een plaats krijgt als hefboom.

De schoolvisie

De vliegenier is een kleine, warme dorpschool waarin kinderen groeien, elk op hun tempo, tot ze klaar zijn voor de vlucht.

Hun vlucht naar de grote wijde wereld!

'De vliegenier' zegt precies wat de sterktes van onze school zijn en waar we in geloven!

Onderzoekend leren

Een vliegenier gaat graag op ontdekking

Leren doe je niet enkel achter de schoolbanken. Onze kinderen mogen zelf experimenteren en onderzoeken, zowel in het klaslokaal als daarbuiten. We stimuleren hen om na te denken en om verbanden te leggen, zodat ze de leerstof echt begrijpen. Het is niet voor niks dat de Vlaamse overheid onze school in 2014 als 'school of excellence' voor wiskunde, wetenschap en techniek heeft erkend. We passen ook als één van de eersten de innoverende STEM-lesmethode (Science, Technology, Engineering and Mathematics) toe, om wetenschap en techniek aantrekkelijker te maken.

Een groene omgeving

Een vliegenier voelt zich het best in open lucht

Op school leer je niet alleen, je leeft er ook.

In onze gezellige dorpschool is er veel ruimte om samen te spelen, te sporten en te genieten. Sneeuwballen gooien en sleeën in de winter, in de zandbak duiken in de zomer... bij ons mogen kinderen nog echt kind zijn.

In de tuin leren klein en groot zorg dragen voor de natuur door bloemen te zaaien, door te planten en door mee te bouwen aan het bijenhotel.

We gaan regelmatig op ontdekking in de wereld rondom ons.

Aandacht voor elk talent

Geef kinderen een pluim en ze kunnen vliegen

Elk kind is uniek en verdient een persoonlijke aanpak. Wij moedigen al onze kinderen aan om het beste uit zichzelf te halen. Dat doen we door hun talenten te versterken en hun minder sterke kanten te verbeteren.

Zo zorgen we ervoor dat ze zich optimaal ontwikkelen.

Onze school biedt ieder kind, individueel of in groep, de aandacht en zorg die het nodig heeft.

Samen zijn we sterk

Een vliegenier kan niet zonder zijn grondteam

Als school vinden we het heel belangrijk om een goed contact te hebben met ouders, grootouders en alle mensen met een hart voor onze school. Daarom communiceren we heel regelmatig over al onze activiteiten en plannen, bijvoorbeeld via de website en via de maandbrief. We zijn fier dat de betrokkenheid van ouders en sympathisanten zo groot is. Dat maakt dat we ieder jaar mooie en grote activiteiten kunnen organiseren. En zo zijn we, meer dan een school, een echte gemeenschap!

We leren kinderen vliegen met de vleugels van de toekomst!

Een vliegende start voor ieder kind.

OP VERKENNING IN DE VLEIENIER

De recente naamsverandering en herstart op één vestigingsplaats, daar waar er voorheen twee vestigingsplaatsen waren, was de aanzet om zich meer te gaan profileren. Een zalige start voor een school die zich profileert als een school voor 'onderzoekend leren', kwam er met de naam 'De Vliegenier'. Dit vanuit het willen ontdekken van de wereld.

De inspiratie om van het gevoel dat leefde op de school om te zetten tot deze naam kwam uit een verhaal die een van de kinderen meebracht van op reis. Vanuit het verhaal dat men in het gebergte op zoek ging naar andere vervoersmiddelen om de wereld te verkennen. Bovendien is er ook een plaatselijke verankering vanuit de luchtmachtbasis gelegen te Gavere.

Profilering van een school als een school voor onderzoekend leren is dus een mijlpaal geweest in een proces dat reeds langere tijd liep. We brengen vandaag een verhaal van hoe we het proberen te doen en opbouwen, maar hierbij geven we ook de kanttekening meegeven dat we dit niet altijd realiseren. STEM integreren we in de verwondering en het leren van elke dag, naast de 4 halve dagen die expliciet zijn gemaakt om rond STEM te werken.

Er werd ook gestart met een rondleiding om een basisbeeld mee te geven over de schoolwerking. Daarnaast komt doorheen de rondleiding ook de brede schoolomgeving aan bod, zodat er een beeld kan gevormd worden van de schooleigen leeromgeving.

De voorstelling start met een aantal voorbeelden, vervolgens komt er een rondleiding, aangevuld met nieuwe voorbeelden en tot slot een schets van de historie van het groeiproces binnen de school dat steeds doorloopt.

VOORBEELD 1: DE ZONNEBLOEMEN

Het STEM-verhaal startte met de leraar van de derde kleuterklas binnen het project Ver-draaid. Het eerste voorbeeld is dan ook één uit haar klas, waarbij de kinderen aan de slag zijn gegaan met de vraag hoe kunnen we stengels maken voor onze Zonnebloem.

Voorheen was het vaak zo dat het samenstellen de taak van de juf was. Dankzij STEM kregen we hier een zalig moment om te onderzoeken. Kinderen gaan hier zelf mee aan de slag en doen dit nu zelf. Ze moeten op zoek naar manieren van bevestigen (hechtingstechnieken). Ook op zoek naar hoe bloem vastzetten. Zo zijn ze met slijpschijven en zagen gleuven gaan maken, en werd hulp ingeroepen van een papa. In dit verhaal merkte je duidelijk op dat de kinderen geosting krijgen om onderzoekend aan de slag te gaan.

VOORBEELD 2: KUNST ALS OPSTART (ALECHINSKY PIERRE – 1965)

Kunstwerk als abstracte plattegrond van Central park was in dit verhaal het uitgangspunt.

Allereerst verkenden we tijdens een wandeling de hele school en ontdekten we welke klas zich op welke locatie situeerde. Begripen als 'links van, rechts van, recht tegenover, achter, ...' kwamen veelvuldig aan bod, maar vooral de ruimtelijke oriëntatie werd hiermee geoefend. Nadien bouwden we met blokken de school in het klein na, m.a.w. we maakten een maquette. Nadat we van bovenaf een foto van de maquette genomen hadden en de juf deze op een werkblad overgezet had, herkenden we gemakkelijk alle delen

van de gebouwen. De overgang naar de abstracte plattegrond was nu slechts een kleine stap meer. Vertrouwd met het concept van dit laatste, maakten we in de les M.O. kennis met een 'kunstige' plattegrond, nl. met die van het 'Central Park' in New York, geschilderd door de Belg Pierre Alechinsky (1965). Tijdens een grondige observatie ontdekten we de

geeloranje wegen, de piepkleine auto's, het groene gras, de bruine brug, ... Voor de rode en oranje vlekken gaven we bloembedden als mogelijke verklaring, de gele vlek werd een reuze zandbak met speeltuigen en de oranje cirkel kon wel het dak van een muzi zijn. Fantasie genoeg!

De focus ligt hier op het oefenen op ruimtelijke oriëntatie en taal aan ruimtelijk inzicht koppelen. Iets van bovenaf bekeken en op papier zetten. Nadien konden de kinderen zelf aan de slag om dergelijk perspectief te tekenen (schilderen), dus bovenaanzicht werd op die manier naar binnen gebracht.

Veel kinderen kozen voor schatteneiland (fantasie eiland).

Belangrijk is ook dat je bij het bekijken van tekeningen geen voorbarige conclusies trekt. Vb. prent heeft kind problemen met bovenaanzicht of neemt ze naar analogie van het schilderij de auto's in zijaanzicht geplaatst. Vanuit je eigen observatie kun je dus zeer zinvol in interactie gaan met de kinderen. Vanuit deze communicatie kun je dus ervaringen vastzetten, verruimen en waarderen. Op die manier zaai je op een constructieve manier kansen om tot fundamenteel leren te komen.

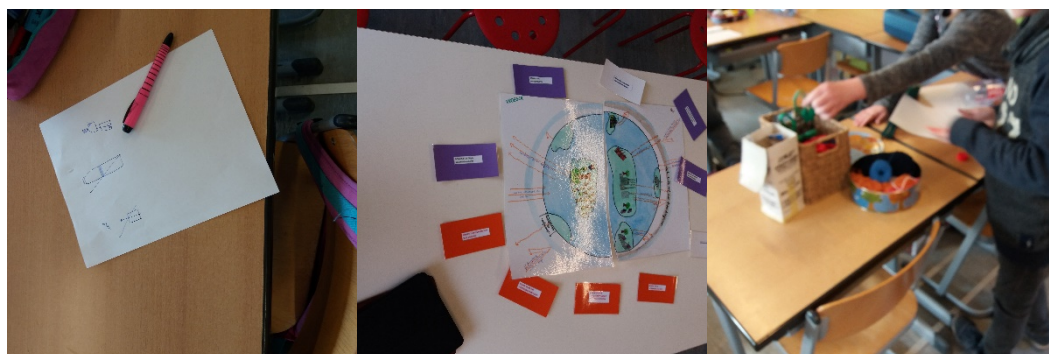

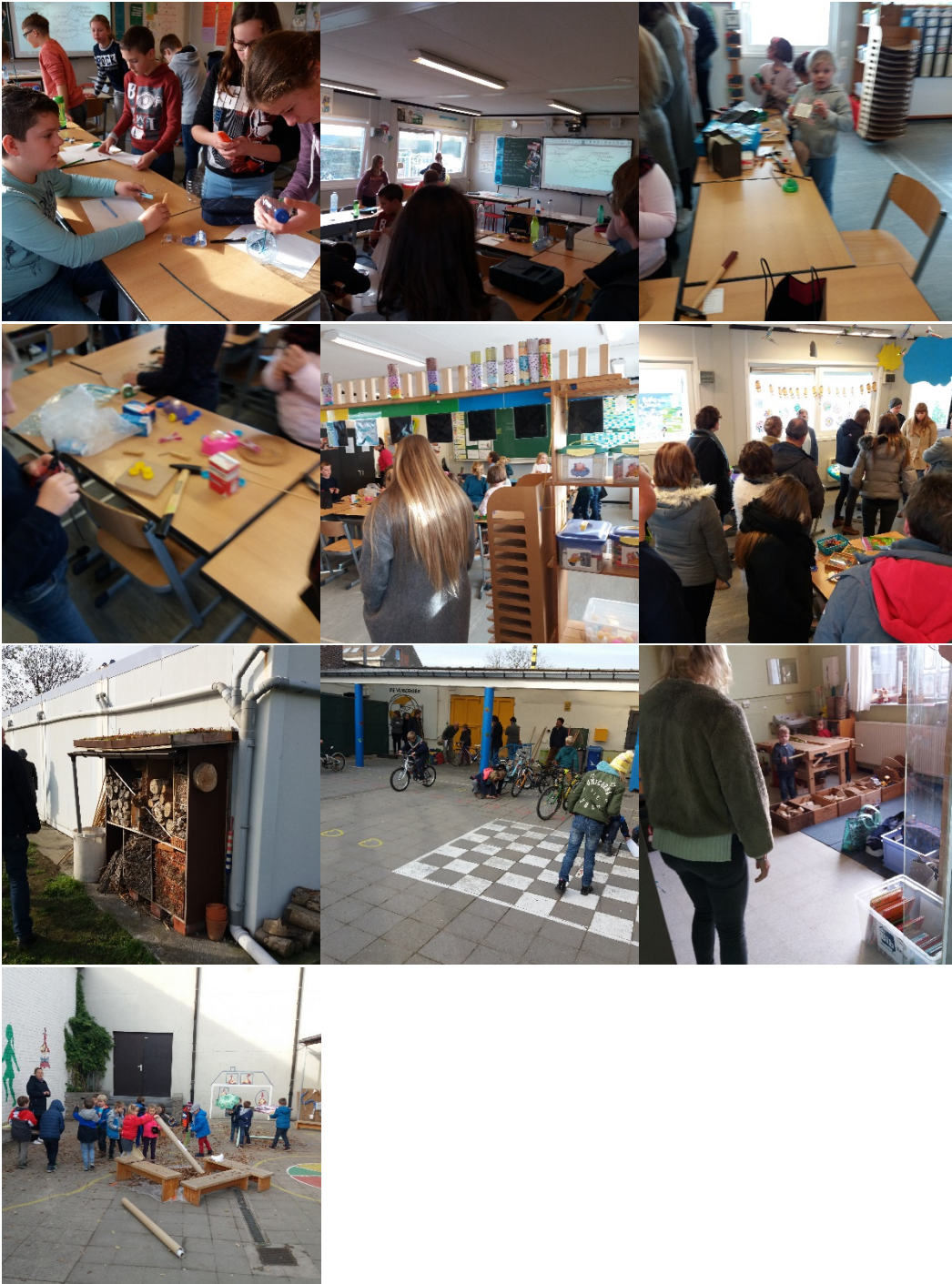
RONDLEIDING

Momenteel (november 2017) is de school een bouwwerf, waardoor vele klassen hun onderkomen hebben in containerklassen. De leraren zijn aan de slag in de brede omgeving van de school, en zijn niet allemaal gebonden aan hun klasgebouw. Hieronder vinden jullie enkele sfeerbeelden van tijdens de rondleiding.

Zo waren er peuters met verschillende materialen bezig om de bladeren op de speelplaats op te ruimen, waren de leerlingen van het 6de leerjaar aan de slag met een project om de CO² uitstoot te doen dalen, ...

Enkele sfeerbeelden

Enkele reflectievragen tussendoor

1. *Loop de werking op de school dagdagelijks op deze manier?*
Op de vraag of de werking altijd op degelijke manier verloopt, is het antwoord ja en nee. Er is altijd wel beweging rondom de school, maar nu is dit het geval in alle klassen. Op een doordeweekse dag is het afwisselend verschillende klasgroepen die je ervaringen ziet opdoen buiten de klasmuren.
2. *Spreekt onze aanpak meer aan bij mensen met jongens of meisjes?*
Het valt op dat we meer inschrijvingen hebben van jongens. Nu wellicht is dit eerder toevallig, maar het is een vraag die we zullen blijven monitoren.
3. *Wat nemen jullie mee in de communicatie naar ouders?*
De kinderen mogen vuil worden op school, we hebben dit ook opgenomen in de schoolvisie. Hierdoor expliciteren we dit ook aan de ouders. Ook geven we expliciet mee dat we weggaan van de werkblaadjes.

4. Hoe verloopt de doorstroom naar het secundair onderwijs?
Het oriënteren samen met ouders loopt vlotter door de open houding en visie van de school. Hierdoor kun je verder bouwen op de nieuwsgierigheid, interesse en passie van het kind.
5. Hoelang profileren jullie zich als school vanuit de onderzoekende houding?
Dit is een proces geweest van jaren. We merkten in het verleden dat we vooral werden gewaardeerd om het zorgbeleid, de laatste 3-jaar hebben we ook fundamenteler de keuze gemaakt om ons expliciet als school te profileren die focust op de onderzoekende houding.
6. Wil focussen op de onderzoekende houding dan ook zeggen dat jullie inhouden al diepgaand brengen?
Veel zaken ga je in secundair 'benoemen', maar we zijn er hier ook mee bezig. Dit wil niet zeggen dat ze het moeten studeren/kennen, maar we leggen hier wel de basis. Vb. schaduwen= evenwijdige projectie. Dus leraren bewust maken dat dit erachter zit, maar ze moeten dit niet uitleggen aan de kinderen.
7. Hoe verloopt het personeelsoverleg?
We spreken over onze visie op diverse manieren. Dit kan zijn vertrekkende vanuit het jaarthema, op het gepaste moment een expliciete studiedag, of in discussie gaan met elkaar, zelf een stem-activiteit uitvoeren op eigen niveau. De essentie van deze overlegmomenten en de werking is vooral vertrouwen hebben in het team!

VOORBEELD 3: HOUTEN MANNETJE

Een ander voorbeeld van een activiteit die kinderen uitwerken ivm met STEM is het construeren in de peuter- en 1ste kleuterklas. Ze waren aan de slag rond het lichaamsschema. Een van de activiteiten die hierbij vorm kreeg was het vorm geven met houten materialen, aan de slag met schavelingen, houten bokken, nagels,... Dit om lijmpasta te maken, en een gezicht/mannetje in hout. Hier komt ook het belang van reeds hanteren op heel jonge leeftijd, waar de durf en het gevoel van 'ik mag' heel cruciaal zijn op korte en vooral ook op lange termijn.

VOORBEELD 4: HEUVEL GLIJBaan

Een ander belangrijk element om STEM in een school duurzaam te implementeren, is het **luisteren naar de wensen en behoeften van de kinderen**. Ook daar zitten kansen in om je school te laten leven, en kansen om STEM-onderwijs vorm te geven.

Zo vroegen de kinderen bijvoorbeeld een glijbaan op de school. Er ligt nu een berg en we gaan nu bedenken hoe we de berg kunnen gaan stabiliseren. Gras is al een poging geweest als hij wat lager was, nu hebben we de heuvel verhoogd en zijn we op zoek naar een oplossing. De begroeiing moet immers bestand zijn tegen het geloop van de kinderen, ... Of hebben de kinderen een andere idee ipv begroeiing dat we kunnen testen.

Ook ruimte laten om op ontdekking te gaan en zaken te verkennen kan helpen, om kinderen aan te zetten tot onderzoek. Een voorbeeld hiervan is het verhaal van voetsporen op de heuvel.

Eergisteren kwamen er plots 2 kinderen naar mijn bureau omdat ze wilden weten van wie de sporen op de berg waren. Ze wilden gaan zoeken van wie de sporen waren?

Zo wilden de kinderen de sporen gaan meten. Ze merkten op dat er verschillende afdrücken waren, ze vergeleken met hun eigen schoenmaat. Daardoor wisten ze dat het jongere kinderen waren,...

Vervolgens gingen ze de patronen van de schoenen gaan bekijken, ... Daarna gingen ze op zoek in de klassen naar profielen van schoenen die zouden kunnen overeen komen.

Ze zeiden ook dat er een hond had doorgelopen, maar na hercontrole zeiden ze dat het een poes was,...

Dat ze dit al komen vertellen aan mij als directeur, dan is het een cadeau als je dit in je klas krijgt.

Nu zijn ze schoenmaten aan het vergelijken met centimeter.

VOORBEELD 5: INSECTENHOTEL (3DE LEERJAAR EN PEUTERS)

Een ander belangrijk aspect is het volgende: **Ga ervan uit te gaan dat een project nooit af is en dat ook niet hoeft te zijn**. Hierdoor toon je ook dat je zelf onderzoekt en bijleert en neem je de aandacht ook weg van het 'perfecte' product, dit zowel voor de leraar als de kinderen.

Een in het oog springend voorbeeld bij de Vliegenier is hier het Insectenhotel. Dit project loopt reeds verschillende jaren, en loopt steeds door omdat er steeds nieuwe evaluaties zijn van het hotel.

Bijvoorbeeld: Waarom hebben we geen bewoning?, Waarom is dit niet stabiel?, Hoe komt het dat de materialen er uit vallen?

Het project loopt dus steeds verder..., dit door het verder gaan opvullen, meer gaten gaan boren, meer

tussenschotten,.... Het zal eigenlijk nooit af zal geraken, dus blijvende zorg voor de school die heel vast kansen in zich draagt vanuit de centrale vraag hoe kunnen we de beestjes kansen geven om hier te verblijven? Vb. nu ontdekt dat het gaatje heel proper moet zijn om de vesels van de dieren niet kapot maakt...We stelden vast dat de schelpen direct vol zaten, maar deze vallen er nu uit...

VOORBEELD 6: POMPOENEN OP DE BERG

Een ander element waar we ons nu als school van bewust geworden zijn en dat we meenemen in onze visie is de relatie tussen STEM en beweging. Momenteel loopt een project met als insteek STEM en beweging. **De essentie is om STEM te beleven vanuit beweging, vanuit het eigen lichaam!**

Een voorbeeld van een activiteit vanuit dit project is het volgende:

De peuters kregen als opdracht op de pompoenen te oogsten.

- In hun spel gingen de peuters zich wegstoppen tussen de pompoenen. Wat een uitgelezen kans is om in te zoomen in het spel op de dieren die zich ook schuil houden.
- Een uitdaging wat ook om de pompoenen beneden te krijgen. Hiervoor kregen ze kansen om ervaringen op te doen met STEM-concepten met het eigen lichaam (naast de bewegingsuitdaging).
- Ze hadden nog een probleem: Hoe moeten we op de berg geraken? Hoe kunnen we meer grip krijgen? Hun oplossing is om zijn beurt ook weer te zien op onze school, dicht bij de berg aanleunen en zicht breder maken. Dit zie je bijvoorbeeld bij de pompoenen zelf met hun substengels aan zijn hoofdstengel, dus hechtwortels. Ook in de klasrichting zijn we dit bij bijvoorbeeld de uitdaging om zaken vast te hechten op een wand die niet magnetisch is en die je niet mag beschadigen. Ook de kinderen bedenken hier mee oplossingen voor. (zuignappen, klevers)

VOORBEELD 7: DE ROMEINSE RONDBOOG

Vanuit een probleemstelling: met gegeven blokken een poort bouwen waar 2 auto's naast elkaar onderdoor moeten kunnen rijden. De kinderen moesten dit eerst op papier gaan bedenken en ontwerpen. **Je kan geen tijd verliezen in het overleggen, omdat je vooral meer goesting scheidt om er mee aan de slag te gaan.**

Na overleg kwamen er verschillende mogelijke oplossingen naar voor in hun tekeningen..

Een van de oplossingen was het basisprincipe van een steunbalk, maar hier werd voorzien in het aanbod van de blokken dat deze oplossing niet mogelijk was. **Ook dit kan nuttig zijn op probleemoplossend denken te stimuleren, sommige oplossingen onmogelijk maken.**

Het zit soms in onze natuur om snel naar een juiste oplossing te gaan. Door tijd en ruimte te geven, bouw je ruimte in op te leren van elkaars ideeën. Een voorbeeldje was hiervan was bijvoorbeeld ook de peuters die een regenpijp hadden voorzien op hun ontwerp voor het insectenhotel, waardoor het product werd bijgestuurd.

Binnen dit project verliep het proces verder als volgt:

- Ze gingen hun idee gaan uitvoeren met hun blokken.

- Steeds verder evolueren in hun constructie, dus ze wijken af van hun plan en gaan verder ontwikkelen. (3D ruimte).
- Gaan verder bouwen op de constructie: wat is er stevige? Fundamenten toevoegen. Vervolgens ook naar 1 steunpilaar.
- Je zou daarnaast bijvoorbeeld ook nog naar de realiteit kunnen gaan kijken voor de oplossing met de steunbalk (wat niet ging met de blokken). In vele gebouwen kun je dergelijke overspanningen terugvinden. Dit is op zich wel een eindig systeem om dit te overbruggen.

VOORBEELD 9: HEVELWERKING

Een ander voorbeeld is het overbrengen van water met buizen. Hier ga je ook duidelijk aangeven dat de buizen gebruikt moeten worden en dat we het water niet gewoon gaan verplaatsen. Dit om aan te geven dat je ook in je instructie **een richting kan meegeven om de uitdaging meer te linken aan een specifiek doel** dat je voor ogen hebt.

VOORBEELD 10: OPMETEN VAN DE SPEELWEIDE

Een andere uitdaging is om de oppervlakte van de speelweide op te meten. De leerlingen kregen enkel de meters in hun klas, geen rolmeter. **Uiteindelijk kwamen ze zelf tot een meetwiel**, dat ze dan zelf zijn gaan ijkken, van handvat gaan voorzien,... **Beperkingen in materialen kunnen soms een insteek zijn om tot creatieve oplossingen te komen.**

Ideaal om naar terug te grijpen als het over de cirkel gaat in wiskunde.

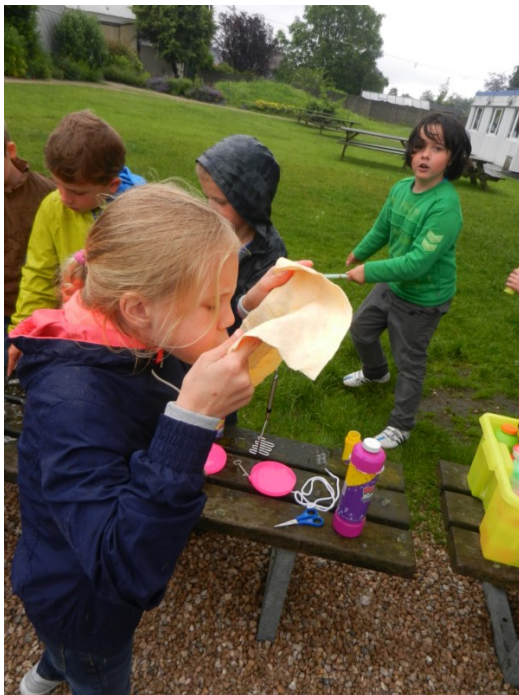

VOORBEELD 10: ZEEPBELLEN

We bestudeerden een kant-en-klare bellenblazer om er daarna zelf één te zoeken of te fabriceren. We testten ons eigen materiaal op hun technisch functioneren. Deze proef verduidelijkte ons welke eigenschappen een bellenblazer moet bezitten (minstens een raampje hebben en 'iets' om hem mee vast te houden!), maar ook dat we zonder een bellenblazer even mooie bellen konden creëren (bijvoorbeeld met onze handen). Natuurlijk ontdekten we het rechtstreekse verband tussen de grootte van het raampje van de bellenblazer en de omvang van de bellen. Dezelfde wetmatigheid gaat op voor het aantal raampjes en de hoeveelheid bellen. Tot slot moesten we zeepbellen maken zonder te blazen! Dat veroorzaakte heel wat grote 'lichaamsbewegingen'...

Binnen dit verhaal vertrokken we vanuit een bestaand technisch systeem. Dit was dus ook een inspiratiebron, om op zoek te gaan naar de achterliggende eigenschappen. Het werd dus geen kopieeropdracht, maar het bracht kinderen tot inzichten vanuit het beschrijven van de eigenschappen.

Bijvoorbeeld: Een van de kinderen had een schotelvod mee met een gat is, wat voldoende was om bellen te blazen. Een bijkomende uitdaging was vervolgens om bellen maken zonder te blazen, waardoor je het denkproces opnieuw verder in een richting duwt zonder te sterk te gaan sturen. **Je kunt hier dus als leraar als coach van het leerproces optreden.** Dat deze manier van leren aansprak, bleek ook bij een van de kinderen die vanuit zijn geboeidheid ook echt zin in leren liet zien.

VOORBEELD 11: WIGLO OP DE SPEELWEIDE

Een ander schoolproject was de aanplanting van een Wiglo op school.

Op zich is dit niet zo eenvoudig op te bouwen. Een van de uitdagingen is dat de wiglo rond is, maar met de passer van de klas is te klein om een cirkel te tekenen voor de wiglo. Dus werd de les van de cirkel hier buiten naar voor gebracht.

Een andere oplossing van de kinderen was vertrekken vanuit het liedje.

Uiteindelijk ook gekomen tot een constructie vanuit een middelpunt en een gelijke afstand van middelpunt tot boog. Ook ondersteund door een expert, maar die nam niet over en liet hen ook zelf ook proberen.

Ook rond duurzame opbouw en hechting kwamen hier uitdagingen naar voor. Hoe opbinden, knopen. Op dit moment zitten we met de vraag of de wiglo de zomer heeft overleefd,... Misschien zit hier ook weer een nieuw project in...

Hier komt dus ook weer naar voor dat je leerkansen soms ook niet te ver moet gaan zoeken, en moet durven kijken naar de mogelijkheden in de buurt van de school. Ook het betrekken van de kinderen bij de uitbouw van de leer- en speelomgevingen zorgt daarenboven voor eigenaarschap bij de kinderen.

VOORBEELD 12: KASTEEL BESCHERMEN

Ophaalbrug en katapult. waren de twee elementen die naar voorkwamen bij kinderen.

Vanuit rollenspel en kartonnen kasteel kwam idee over hoe ze het kasteel kunnen beschermen. De poort moest dicht kunnen zodat deze van buitenaf niet meer open kon.

Daarnaast hebben ze ook katapulten gemaakt om hun kasteel te beschermen. Ook hier zou je als begeleider de rem kunnen opzetten vanuit het idee 'pas op er is een link met geweld', maar dit is ook een uitstekende kans om in te gaan op hefboomen en ook op waarden en normen. **Dus door te focussen op STEM open er zich ook op sociaal emotioneel vlak mogelijkheden.**

Dit jaar vertrekken ze in dit BC vanuit de waarneming van het kasteel (Kasteel van Borgwall), en kan de uitwerking een totaal andere richting uit gaan.

LEREN VIA ERVARINGEN

Essentie dat kinderen mogen ervaren alvorens ze het op papier dingen mogen gaan vastzetten. Ook met gewone blokken op de speelplaats maken ze ongelooflijke dingen, zolang ze de ruimte en tijd krijgen om er mee aan de slag te gaan.

VERHAAL VAN DE SCHOOL

- Vanuit verschillende onderzoeksprojecten in samenwerkingen met externe partners (hogescholen, RVLA)
- Meegewerkt aan aantal publicaties
- Schoolvisie Toeka
 - o Spelend leren (Toeka wil haar ei laten groeien) : Als onze wortelen groeien, waarom zou het ei dan niet groeien?) -> meegaan in dit verhaal, waardoor je de kinderen serieus neemt. Dit is geen tijdsverlies!!
 - o Veel aandacht voor onderzoekend leren
 - We maken tijd voor VERWONDERING
 - Verhaal: Kinderen mogen proefondervindelijk ondervinden van wat ze zien en naam geven. Maar ze moeten deze theorie niet gaan verdiepen of studeren.
 - o Noodzaak van werken met ECHTE materialen.
 - o Stimuleren van observatie...
 - o Stimuleren van een onderzoekende houding (lijstje) (vb. toevallige gebeurtenis)
 - Verhaal rooster: tillen met een hefboomsysteem. Gevaar is dat je deze kans verloren laat gaan dor reflex van 'dit is gevaarlijk'.
 - o TOS21 (hanteren, begrijpen, duiden): aantonen dat het meer is dan hanteren. Samenhang en evenwicht vinden tussen de pijlers. Wanneer we in onderwijs enkel maar praten van achter de banken en we proberen het niet uit, dan zijn we te eng bezig.
 - o Vaak hebben we als team ook vragen: hoe kunnen we er iets mee doen?
 - Samen gaan zoeken naar oplossingen (vb. zonsverduistering)
 - Boodschap: uiteindelijk hebben mijn leraren er zaken uitgehaald die ik niet wist met mijn wetenschappelijke achtergrond.
 - Hierdoor kan je niet anders dan de omgeving binnen brengen in de klas
 - o Mogelijke problemen.
 - Zie slide
 - Durven doen wat het 'maar' is...
 - o De Big ideas (stromen en behoud, systemen, patronen, schaal en verhouding, stabiliteit en verandering, oorzaken, modellen, structuur en functie.) als houvast omdat dit als geheel naar voor komt. Dit helpt om het geheel te bekijken en na te gaan om we diepgaand genoeg gaan.
- Op zoek naar hoe gaan we **borgen in een leerlijn** : evenwicht tussen wat leeft er nog en wat niet meer...
- Inzicht laten verwerven is belangrijker dan het kunnen meten van resultaten.
- Gedicht geert de kockere

- **Wat zijn we druk
bezet
bezig
tijdelijk onbeschikbaar**

**want we moeten
zoveel
zo haastig
en overal tussendoor**

**zo vergeten we komma's te plaatsen in onze dag:
de zalige glimlachjes van verwondering!**

REFLECTIE

- Durven taal geven en verwoorden wat je nu al doet. Ook als team naar elkaar toe durven verwoorden en samenwerken
- Durven zoeken naar insteek om het verhaal doorheen de school altijd levendig te houden en niet in projectjes gaan denken.
- Durven burgerlijk ongehoorzaam zijn...
- In methodes zitten ook heel veel doelen die je niet moet bereiken.

MEER INFORMATIE

www.devliegenier.be

www.stembasis.be